

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การศึกษารูปแบบปฏิบัติงานของผู้บริหารสู่การเป็นผู้นำทางวิชาการของโรงเรียน
ที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1
สรุปผลการศึกษาค้นคว้าตามลำดับ ดังนี้

1. การสังเคราะห์องค์ความรู้และรายงานผล
2. สรุปผลการวิจัย
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

การสังเคราะห์องค์ความรู้และรายงานผล

วิเคราะห์เอกสาร / สังเคราะห์ / กำหนดแนวทางแก้ไข / รายงานผล ดังนี้

1. วิเคราะห์แบบสอบถามด้วยเครื่อง ไมโครคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป
2. วิเคราะห์เอกสารที่เป็นแผนปฏิบัติราชการของโรงเรียน รายงานการพัฒนา
คุณภาพการศึกษาประจำปี และรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาของโรงเรียน
ที่เป็น โรงเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ประสบผลสำเร็จ คือ โรงเรียนที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน
การศึกษา จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)
ที่ผ่านการประเมินรองที่ สอง (พ.ศ. 2549 – 2555) ในระดับดีมาก จำนวน 10 โรงเรียน
3. วิเคราะห์แบบสัมภาษณ์ นำเสนอในรูปแบบความเรียง
4. วิเคราะห์จากแบบสอบถามที่เป็นปลายเปิด
5. สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม
การปฏิบัติงานสู่การเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาของ โรงเรียนที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1-2
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 1
6. รายงานผล

สรุปผลการวิจัย

1. การปฏิบัติงานสู่การเป็นผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนที่จัดการศึกษาช่วงชั้น ที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1

จากแบบสอบถาม การปฏิบัติงานสู่การเป็นผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มหาสารคาม เขต 1 พบว่า มีระดับการดำเนินการมาก อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.34$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.= 0.83) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับการปฏิบัติจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน 3) การแนะแนวการศึกษา 4) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 5) การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน 6) การพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษา 7) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 8) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 9) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น 10) การส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น 11)การนิเทศการศึกษา 12) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

สรุปได้ว่า การปฏิบัติงานสู่การเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1 – 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ที่ปฏิบัติมากคือ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา คือได้มีการจัดการเรียนการสอนตรงตามหลักสูตรจัดการเรียนรู้ตรงตามความถนัดของผู้เรียน มีการวิเคราะห์หลักสูตร และนำผลการวิเคราะห์ไปพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรอยู่เสมอ 2) ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ได้มีการวัดผลและการประเมินผลการเรียนอย่างต่อเนื่อง และนำผลการวัดผลประเมินผลมาสังเคราะห์เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง 3) ด้านการแนะแนวการศึกษา ได้มีการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างทั่วถึง และจัดสรรงบประมาณส่งเสริมสนับสนุนอย่างเพียงพอ มีการสังเคราะห์ผลการแนะแนวการศึกษาและนำผลมาพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติในระดับมากแต่อยู่ในอันดับท้าย ๆ คือ 1) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา คือ ผู้บริหารได้ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีการทำวิจัย เพื่อพัฒนาผู้เรียน น้อย และสนับสนุนงบประมาณไม่เพียงพอ 2) การนิเทศการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาได้มีการนิเทศติดตามผลการดำเนินงาน น้อยมาก ไม่ต่อเนื่อง และไม่นำผลการนิเทศมาปรับปรุงพัฒนา

2. องค์ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานสู่การเป็นผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหาร
สถานศึกษาของโรงเรียนที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มหาสารคาม เขต 1

จากการศึกษาเอกสาร และการศึกษาจากแบบสัมภาษณ์ สามารถสรุปได้ดังนี้

2.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

เมื่อพิจารณาผลการศึกษาพบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตร ผู้บริหารสถานศึกษา
ได้มีการวิเคราะห์หลักสูตรจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับหลักสูตร

2.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

เมื่อพิจารณาผลการศึกษาพบว่า ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ผู้บริหาร
ได้ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน และจัดการเรียนการสอนอย่างหลากหลายเหมาะสมกับผู้เรียน

2.3 การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน

เมื่อพิจารณาผลการศึกษาพบว่า ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผล
การเรียนรู้ ได้มีการวัดผลประเมินผลการเรียนอย่างต่อเนื่อง และนำผลการวัดผลประเมินผลมา
สังเคราะห์เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน

2.4 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

เมื่อพิจารณาผลการศึกษาพบว่า ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
ผู้บริหารได้ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้ทำการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อพัฒนา
วิชาชีพของตนเอง

2.5 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

เมื่อพิจารณาผลการศึกษาพบว่า ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี
เพื่อการศึกษา ผู้บริหารได้มีการส่งเสริมการผลิตสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีอย่างหลากหลาย
เหมาะสมกับผู้เรียน และมีการบริการแก่ชุมชนด้วย

2.6 การพัฒนาแหล่งเรียนรู้

เมื่อพิจารณาผลการศึกษาพบว่า ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ผู้บริหารได้มีการ
สนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้และเชื่อมโยงแหล่งเรียนรู้กับหน่วยงานอื่น

2.7 การนิเทศการศึกษา

เมื่อพิจารณาผลการศึกษาพบว่า ด้านการนิเทศการศึกษา ผู้บริหารได้มีการ
นิเทศบุคลากรและนำผลการนิเทศมาปรับปรุงพัฒนาบุคลากรและการเรียนการสอนอยู่เสมอ

2.8 การแนะแนวการศึกษา

เมื่อพิจารณาผลการศึกษพบว่า ด้านการแนะแนวการศึกษาผู้บริหารได้มีการส่งเสริมสนับสนุนการแนะแนว การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเข้มแข็ง

2.9 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

เมื่อพิจารณาผลการศึกษพบว่า ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผู้บริหารมีการประชุมการดำเนินงานเพื่อรองรับการประเมินระบบประกันคุณภาพการศึกษาและนำผลการประเมินมาพัฒนาโรงเรียน

2.10 การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน

เมื่อพิจารณาผลการศึกษพบว่า ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน ผู้บริหารได้มีการจัดให้โรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้และบริการแก่ชุมชนในด้านความรู้และเทคโนโลยี

2.11 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กร

เมื่อพิจารณาผลการศึกษพบว่า ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ผู้บริหารได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในด้านวิชาการ บุคลากรกับองค์กรอื่นอย่างต่อเนื่อง

2.12 การส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการแก่บุคคล ครอบครั้ว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

เมื่อพิจารณาผลการศึกษพบว่า ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการแก่บุคคล ครอบครั้ว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ผู้บริหารได้ส่งเสริมให้ครูศึกษาต่อเพื่อพัฒนาตนเองและเปิด โอกาสให้ชุมชน ผู้ปกครองท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา

3. ข้อเสนอแนะ แนวทางการปฏิบัติงานสู่การเป็นผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1

จากการศึกษาแบบสอบถามที่เป็นปลายเปิด สามารถสรุปได้ดังนี้

3.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ข้อเสนอแนะ ผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องประชาสัมพันธ์และส่งเสริมชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา วิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็งของ โรงเรียนเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ ของ โรงเรียน ประเมินการใช้หลักสูตรและ

นำผลการประเมินมาพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง นิเทศการใช้หลักสูตร ติดตามและประเมินผลการใช้ หลักสูตรและนำผลการประเมินมาพัฒนา หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

3.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ข้อเสนอแนะ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องวางแผนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกับครู มีการจัดเตรียมการสอนและบันทึกการสอนที่ เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอน โดยให้นักเรียนทำโครงการ และใช้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

3.3 การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ข้อเสนอแนะ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องดำเนินการวางแผนและกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผลร่วมกับครู และฝ่าย วิชาการ วัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง และควบคุมติดตามการประเมินผลและนำผลการประเมิน มาพัฒนากระบวนการเรียนการสอน

3.4 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ข้อเสนอแนะ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องส่งเสริม ให้ครูทำการวิจัยเพื่อพัฒนาด้านการศึกษา การจัดทำวิจัยให้แก่บุคลากรในโรงเรียน และสนับสนุนให้ครู นำเสนอผลงาน การวิจัยต่อผู้มี ส่วนเกี่ยวข้อง

3.5 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ข้อเสนอแนะ ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องส่งเสริมให้ครู ได้มีการคิดค้นและผลิตวัสดุสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา และควบคุม กำกับ ให้ครูได้ใช้ สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

3.6 การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ข้อเสนอแนะ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้อง ส่งเสริมให้มีการจัดแหล่งเรียนรู้ ทั้งในและ นอก โรงเรียน ส่งเสริมให้นักเรียน เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ในและนอกโรงเรียน และส่งเสริมให้ชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา

3.7 การนิเทศการศึกษา ข้อเสนอแนะ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องส่งเสริมการนิเทศภายในแบบกัลยาณมิตร เพื่อช่วยเหลือครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน เสนอวิธีการ วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคของการนิเทศภายในโรงเรียน

3.8 การแนะแนวการศึกษา ข้อเสนอแนะ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้อง ส่งเสริมให้บุคลากรจัดทำข้อมูลนักเรียน รายบุคคลจัดหางบประมาณสนับสนุนงานแนะแนว ในโรงเรียน ประสานกับหน่วยงานอื่นเพื่อ แนะนำให้แก่ผู้เรียน และสนับสนุนให้ครูใน โรงเรียนเป็นบุคคลแห่งการแนะแนว

3.9 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ข้อเสนอแนะ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จัดระบบการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

3.10 การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน ข้อเสนอแนะ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องศึกษา และสำรวจความต้องการสนับสนุนงานวิชาการแก่ประชาชน ส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทาง วิชาการของสถานศึกษา มีการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ระหว่างบุคคล ครอบครัว ชุมชนและท้องถิ่น

3.11 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา และองค์กรอื่น ข้อเสนอแนะผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องวางแผนร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับ สถานศึกษาอื่น สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับ องค์กรต่าง ๆ ทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ

3.12 การส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ข้อเสนอแนะ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคลครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบัน สังคมอื่นที่จัดการศึกษา จัดระบบภายในองค์กรให้มีความเหมาะสมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการ จัดการศึกษาของบุคคลครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการปฏิบัติงานสู่การเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนที่จัดการศึกษาช่วงชั้น ที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามหาสารคาม เขต 1 คือ

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาได้มีการวิเคราะห์หลักสูตรจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับหลักสูตร ตอบสนองความสามารถและความถนัดของผู้เรียน
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ผู้บริหารได้ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน และจัดการเรียนการสอนอย่างหลากหลายเหมาะสมกับผู้เรียน นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยในโรงเรียน
3. การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ผู้บริหารสถานศึกษามีการวัดผลประเมินผลการเรียนอย่างต่อเนื่อง และนำผลการวัดผลประเมินผลมาสังเคราะห์ เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน

4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารได้ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้ทำการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อพัฒนาวิชาชีพของตนเอง

5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ผู้บริหารได้มีการส่งเสริมการผลิตสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับผู้เรียน และมีการบริการแก่ชุมชนด้วย

6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ผู้บริหารได้มีการสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและในชุมชนท้องถิ่น

7. การนิเทศการศึกษา ผู้บริหารได้มีการนิเทศบุคลากรและนำผลการนิเทศมาปรับปรุงพัฒนาบุคลากรและการเรียนการสอนอยู่เสมอ

8. การแนะแนวการศึกษา ผู้บริหารได้มีการส่งเสริมสนับสนุนการแนะแนว การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเข้มแข็ง

9. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผู้บริหารมีการจัดแบ่งงานภาระหน้าที่อย่างเป็นสัดส่วนและเป็นระบบ เพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน ผู้บริหารได้มีการจัดให้โรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้และบริการแก่ชุมชนในด้านความรู้และเทคโนโลยี

11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กร ผู้บริหารได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในด้านวิชาการ บุคลากรกับองค์กรอื่นอย่างต่อเนื่อง

12. การส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุ วัยรุ่น หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ผู้บริหารได้ส่งเสริมให้ครูศึกษาต่อ เพื่อพัฒนาตนเองและเปิดโอกาสให้ชุมชน ผู้ปกครองท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย การปฏิบัติงานสู่การเป็นผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนที่จัดการศึกษาช่วงชั้น ที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 มีประเด็นที่ควรอภิปราย ดังนี้

1. เพื่อศึกษา การปฏิบัติงานสู่การเป็นผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 การปฏิบัติงานสู่การเป็นผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 พบว่า

มีระดับการดำเนินการมาก อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.34$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.= 0.83) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีระดับการดำเนินการมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.42$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.= 0.81) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีระดับการดำเนินการมากมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.36$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.= 0.82) การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน มีระดับการดำเนินการมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.42$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.= 0.76) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีระดับการดำเนินการมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.27$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.= 0.84) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีระดับการดำเนินการมากมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.33$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.= 0.83) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ มีระดับการดำเนินการมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.30$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.= 0.85) การนิเทศการศึกษา มีระดับการดำเนินการมาก มีระดับการดำเนินการมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.28$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.= 0.85) การแนะแนวการศึกษา มีระดับการดำเนินการมาก มีระดับการดำเนินการมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.37$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.= 0.82) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีระดับการดำเนินการมาก มีระดับการดำเนินการมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.30$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.= 0.85) การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน มีระดับการดำเนินการมาก มีระดับการดำเนินการมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.34$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.= 0.85) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น มีระดับการดำเนินการมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.29$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.= 0.83) การส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวย องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา มีระดับการดำเนินการมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.28$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.= 0.87)

สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทวี จันทรมนตรี (2550 : 45 – 46) ได้ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ใน 4 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และด้านกการนิเทศการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยรวมทุกด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และด้าน

การนิเทศการศึกษา ตามลำดับสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปราโมทย์ สุวรรณเวก (2547 : 76-79) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี

1.1 พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร กับสมรรถภาพการสอน ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี ทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับ “มาก” เรียงตามลำดับ คือ ด้านการกำหนดภารกิจของ โรงเรียน ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน และด้านการจัดการด้าน การเรียนการสอน

1.2 สมรรถภาพการสอนของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี โดยรวมอยู่ในระดับ “มาก” เรียงลำดับดังนี้ ด้านการทำให้กระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนมีประสิทธิภาพ ด้านการใช้กิจกรรมการเรียน การสอนที่หลากหลาย ด้านการส่งเสริมให้นักเรียนประสบความสำเร็จ ด้านการสร้าง ความชัดเจนในบทเรียน และด้านการแสดงความใส่ใจในงานการสอน

1.3 พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารมีความสัมพันธ์ทางบวก กับสมรรถภาพการสอนของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งภาพรวมและรายด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมิท (Smith, 1984 : 716-A) ได้ทำงานวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ ระหว่างการเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนกับระบบการจูงใจของโรงเรียน โดยใช้แบบสอบถามการเป็นผู้นำทางวิชาการของแพตเตอร์สัน (Patterson's Instructional Leadership Survey) และใช้แบบวัดการจูงใจของโรงเรียน ลิเคิร์ต (Likert's Profile of School) ผลการวิจัยพบว่าระดับของความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมีส่วน

สัมพันธ์กับผลสำเร็จของการจัดระบบของทั้งการโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ แมคคอลเวน (McIlvain, 1986 : 1959-A) ซึ่งได้วิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาความเป็นผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาภายใต้การฝึกอบรมประจำการ เพื่อการเป็น โรงเรียนที่ ประสบความสำเร็จ โดยใช้เครื่องมือของ ฮอลลิงเกอร์ และเมอร์ฟี (Hallinger & Murphy, 1986 : 328-355) ที่เรียกว่า The Instructional Management Rating Scale Survey วัดความเป็น ผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารผลการวิจัยพบว่าความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสามารถ นิเทศงานวิชาการได้ และทำให้เป็นผลโดยตรงต่อการเปลี่ยนแปลงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนเป็นไปในทางที่ดีขึ้น

2. เพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานสู่การเป็นผู้นำทางวิชาการ
 ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษามหาสารคาม เขต 1

2.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ร่วมกับผู้มี
 ส่วนเกี่ยวข้องวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็งของโรงเรียนเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ ของโรงเรียน
 ประเมินการใช้หลักสูตรและนำผลการประเมินมาพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

2.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้วางแผนในการจัดกิจกรรมการเรียน
 การสอนร่วมกับครู ควบคุม กำกับให้การ จัด ตารางสอนของครู มีการจัดเตรียมการสอนและ
 บันทึกการสอนที่ เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอน โดยให้นักเรียน
 ทำโครงการและใช้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น

2.3 การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน การวัดผลและ
 ประเมินผลให้เป็นไปตามแนวทางของ หลักสูตร วัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง จัด
 ประชุมอบรมการสร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผล และควบคุมการนำผลการประเมิน มา
 พัฒนากระบวนการเรียนการสอน

2.4 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุน ให้ครูเข้ารับ
 การอบรมเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สนับสนุนให้ครูทำการวิจัยเพื่อพัฒนา
 ด้านการศึกษา

2.5 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาจัดหาวัสดุ
 ประกอบหลักสูตรและสื่อ การเรียนการสอนมาบริการอำนวยความสะดวก แก่ครู

2.6 การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ จะต้องจัดหาหนังสือให้มี ในห้องสมุด จัดแหล่ง
 เรียนรู้ ทั้งในและนอก โรงเรียน ส่งเสริมให้นักเรียน เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ในและนอก
 โรงเรียน

2.7 การนิเทศการศึกษา ส่งเสริมการ นิเทศภายใน เพื่อช่วยเหลือครูเกี่ยวกับ
 การจัดการเรียนการสอน จัดให้มีกรนิเทศโดยการมีส่วนร่วมของ ผู้เกี่ยวข้อง

2.8 การแนะแนวการศึกษา ส่งเสริมให้บุคลากรจัดทำข้อมูลนักเรียน
 รายบุคคลจัดทำงบประมาณสนับสนุนงานแนะแนว ในโรงเรียน ประสานกับหน่วยงานอื่น

2.9 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จัดระบบการพัฒนา
 ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา วางแผนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ
 ภายในสถานศึกษาร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

2.10 การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน สนับสนุนงานวิชาการแก่ประชาชน ส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษา ร่วมมือใน ประเพณีพิธีกรรม และวัฒนธรรมท้องถิ่นของชุมชน

2.11 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับ สถานศึกษาอื่น ครู ได้ศึกษาดูงานในสถานศึกษาและหน่วยงานอื่น

2.12 การส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการแก่บุคคล ครอบครั้ว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ให้ผู้ปกครอง ชุมชน เข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการศึกษา จัดระบบภายในองค์กรให้มีความเหมาะสมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคลครอบครั้ว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยยุทธ ชวนประกอบ (2550 : 67 - 69) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายน้ำพองสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4 พบว่า

1. สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายน้ำพองสะอาด โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ “มาก” และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีการปฏิบัติในระดับ “มาก” ได้แก่ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี และด้านการนิเทศการศึกษาตามลำดับ ด้านที่มีการปฏิบัติอันดับสุดท้าย ในระดับ “ปานกลาง” คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

2. ปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายน้ำพองสะอาด โดยภาพรวมและรายด้านมีปัญหอยู่ในระดับ “ปานกลาง” เรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อ ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และด้านการวัดประเมินผลการเรียน

สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพจิตร ศรีโนนยาง (2550 : 49-50) ได้ศึกษา ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 พบว่าความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษาภาคพิเศษ เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับ “มาก” ทุกด้าน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับ คือ ด้านการบริหารจัดการศึกษาให้ทันกับ การเปลี่ยนแปลง ด้านการใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอน ด้านการพึ่งตนเองในการ พัฒนางานวิชาการ ด้านการแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเอง และด้านการส่งเสริมการนำ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มาใช้ในการปฏิรูปการเรียนรู้

3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะ แนวทางการปฏิบัติงานสู่การเป็นผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามหาสารคาม เขต 1

3.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ข้อเสนอแนะ ผู้บริหารสถานศึกษา จะต้อง สนับสนุนให้ครูมีความรู้ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ประชาสัมพันธ์และส่งเสริม ชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา จัดหาคู่มือ แนวการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษามาบริการแก่ครู ร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็งของโรงเรียนเพื่อ กำหนดวิสัยทัศน์ ของโรงเรียน ประเมินการใช้หลักสูตรและนำผลการประเมินมาพัฒนา หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง นิเทศการใช้หลักสูตร ติดตามและประเมินผลการใช้ หลักสูตรและนำ ผลการประเมินมาพัฒนา หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง และดำเนินงานตามวัตถุประสงค์เป้าหมายของ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 เป็นไปตาม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (2551 : 29) ที่ว่า สถานศึกษามี หน้าที่สำคัญในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การวางแผนและดำเนินการใช้หลักสูตร การเพิ่มพูนคุณภาพการใช้หลักสูตรด้วยการวิจัยและพัฒนา การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร จัดทำระเบียบการวัดและประเมินผล

3.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ข้อเสนอแนะ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้อง วางแผนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกับครู ควบคุม กำกับให้การ จัด ตารางสอน ของครูเป็นไปตามความเหมาะสมของครู มีการจัดเตรียมการสอนและบันทึกการสอนที่เน้น นักเรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอน โดยให้นักเรียนทำโครงการและใช้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน เป็น ไปตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (2551 : 20 -22) ที่ว่า การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ ผู้เรียนจะต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นเครื่องมือที่จะนำพา ตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน อาทิ กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการ ทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์

จริง กระบวนการปฏิบัติ ลงมือทำจริง กระบวนการจัดการ กระบวนการวิจัย กระบวนการเรียนรู้การเรียนรู้ของตนเอง กระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย

กระบวนการเหล่านี้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝนพัฒนา เพราะจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ดังนั้นผู้สอนจึงจำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้สามารถเลือกใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.3 การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ข้อเสนอแนะ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องดำเนินการวางแผนและกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผล ร่วมกับครู และฝ่าย วิชาการ ให้คำปรึกษาแนะนำแก่ครูเกี่ยวกับ การวัดผลและประเมินผลให้ เป็นไปตามแนวทางของ หลักสูตร วัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง จัดประชุมอบรมเพื่อ ให้ครูมีความรู้ความสามารถใน การสร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผล และควบคุมติดตาม การประเมินผลและนำผลการประเมิน มาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนเป็นไปตาม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (2551 : 23-29) ที่ว่า การวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องอยู่บนหลักการพื้นฐานสองประการคือการประเมินเพื่อ พัฒนาผู้เรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียน ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ประสบ ผลสำเร็จนั้น ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัดเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐาน การเรียนรู้ สะท้อนสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนซึ่งเป็นเป้าหมาย หลักในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในทุกระดับไม่ว่าจะเป็นระดับชั้นเรียน ระดับ สถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็น กระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูลและสารสนเทศที่แสดง พัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน ตลอดจนข้อมูลที่เป็น ประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตามศักยภาพ

3.4 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ข้อเสนอแนะ ผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูเข้ารับ การอบรมเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา สนับสนุนสื่อและอุปกรณ์เพื่อใช้ในการวิจัย ให้ครูทำการวิจัยเพื่อพัฒนาด้ว นการศึกษา จัดให้มีคู่มือ/เอกสารเพื่อประกอบ การจัดทำวิจัยให้แก่บุคลากรในโรงเรียน และ สนับสนุนให้ครู นำเสนอผลงาน การวิจัยต่อผู้มี ส่วนเกี่ยวข้อง เป็นไปตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (2551 : 22-29) ที่ว่า สถานศึกษามีหน้าที่สำคัญใน การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาการวางแผนและดำเนินการใช้หลักสูตร การเพิ่มพูนคุณภาพ

การใช้หลักสูตรด้วยการวิจัยและพัฒนา ศึกษาค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน

3.5 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาข้อเสนอแนะ

ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสำรวจความต้องการของครูในการใช้วัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียน การสอน จัดหาวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อ การเรียนการสอนมาบริการอำนวยความสะดวก แก่ครู ส่งเสริมให้ครูได้มี การคิดค้นและผลิตวัสดุสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา และควบคุม กำกับ ให้ครูได้ใช้ สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา เป็นไปตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (2551 : 22) ที่ว่า สื่อการเรียนรู้เป็นเครื่องมือส่งเสริมสนับสนุนการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะตามมาตรฐานของหลักสูตร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สื่อการเรียนรู้มีหลากหลายประเภท ทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และเครือข่ายการเรียนรู้ต่างๆ ที่มีในท้องถิ่น การเลือกใช้สื่อควรเลือกให้มีความเหมาะสมกับระดับ พัฒนาการ และลีลาการเรียนรู้ที่หลากหลายของผู้เรียน

การจัดหาสื่อการเรียนรู้ ผู้เรียนและผู้สอนสามารถจัดทำและพัฒนาขึ้นเอง หรือปรับปรุงเลือกใช้อย่างมีคุณภาพจากสื่อต่างๆ ที่มีอยู่รอบตัวเพื่อนำมาใช้ประกอบในการจัดการเรียนรู้ที่สามารถส่งเสริมและสื่อสารให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยสถานศึกษาควรจัดให้มีอย่างพอเพียง เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง

3.6 การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ข้อเสนอแนะ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้อง จัดหาหนังสือให้มี ในห้องสมุดตามความต้องการของครูและนักเรียน ส่งเสริมให้มีการจัดแหล่งเรียนรู้ ทั้งในและ นอก โรงเรียน ส่งเสริมให้นักเรียน เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ในและนอก โรงเรียน และส่งเสริมให้ชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา เป็นไปตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (2551 : 22) ที่ว่า จัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ ศูนย์สื่อการเรียนรู้ ระบบสารสนเทศการเรียนรู้ และเครือข่ายการเรียนรู้ ที่มีประสิทธิภาพทั้งในสถานศึกษาและในชุมชน เพื่อการศึกษาค้นคว้าและการแลกเปลี่ยน ประสบการณ์การเรียนรู้ ระหว่างสถานศึกษา ท้องถิ่น ชุมชน สังคม โลก

3.7 การนิเทศการศึกษา ข้อเสนอแนะ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องส่งเสริม การนิเทศภายในแบบกัลยาณมิตร เพื่อช่วยเหลือครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน เสนอ วิธีการวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคของการนิเทศภายใน โรงเรียน จัดให้มีการนิเทศโดยมีส่วนร่วมของ ผู้เกี่ยวข้อง และส่งเสริมให้ครูนำผลงานจากการนิเทศภายในมาปรับปรุงและ

พัฒนาการเรียน การสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทวี จันทรมนตรี (2550 : 45 – 46) ได้ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้อำนวยการ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ใน 4 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และด้านการนิเทศการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยรวมทุกด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และด้านการนิเทศการศึกษา ตามลำดับ

3.8 การแนะแนวการศึกษา ข้อเสนอแนะ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องอบรมให้ ความรู้เกี่ยวกับการแนะแนวให้กับครูใน โรงเรียน ส่งเสริมให้บุคลากรจัดทำข้อมูลนักเรียนรายบุคคลจัดทำงบประมาณสนับสนุนงานแนะแนว ในโรงเรียน ประสานกับหน่วยงานอื่น เพื่อ แนะแนวให้แก่ผู้เรียน และสนับสนุนให้ครูใน โรงเรียนเป็นบุคคลแห่งการแนะแนว การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตร เป็นไปตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (2551 : 21) ที่ว่า ผู้สอนควรศึกษาวิเคราะห์ ผู้เรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ท้าทาย ความสามารถของผู้เรียน

3.9 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ข้อเสนอแนะ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา จัดระบบการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา วางแผนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาร่วมกับผู้มีส่วน เกี่ยวข้อง และร่วม กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจัดการประกันคุณภาพภายใน เป็นไปตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (2551 : 22-23) ที่ว่า ผลการประเมินระดับ สถานศึกษาจะเป็นข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการปรับปรุงนโยบาย หลักสูตร โครงการ หรือ วิธีการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนเพื่อการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษา ตามแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาและการรายงานผลการจัดการศึกษาต่อ คณะกรรมการสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองและชุมชน

3.10 การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน ข้อเสนอแนะ ผู้บริหาร

สถานศึกษาจะต้องศึกษา และสำรวจความต้องการสนับสนุนงานวิชาการแก่ประชาชน วางแผนในการสนับสนุนงานวิชาการ แก่ประชาชน ส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษา มีการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ระหว่างบุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ระหว่างท้องถิ่น ตลอดจนจัดบุคลากร ในโรงเรียนให้มีหน้าที่ประสาน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ระหว่างบุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ระหว่างชุมชนและท้องถิ่น เป็น ไปตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (2551 : 29) ที่ว่า สถานศึกษาสามารถเพิ่มเติมในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และความต้องการของผู้เรียน โดยทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

3.11 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ข้อเสนอแนะ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องวางแผนร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องการประสานความร่วมมือ มือในการพัฒนาวิชาการกับ สถานศึกษาอื่น สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับ องค์กรต่าง ๆ ทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ แต่งตั้งบุคลากรให้มีหน้าที่ในการประสาน ความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น และจัดระบบในองค์กรให้มีความเหมาะสม ในการใช้เป็นสถานที่ประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น เป็นไปตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (2551 : 2) ที่ว่า การจัดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่คาดหวังได้ ทุกฝ่าย ที่เกี่ยวข้องทั้งระดับชาติ ชุมชน ครอบครัวยุทธศาสตร์และบุคคลต้องร่วมรับผิดชอบ โดยร่วมกันทำงานอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง ในการวางแผน ดำเนินการ ส่งเสริมสนับสนุน ตรวจสอบ ตลอดจนปรับปรุงแก้ไข เพื่อพัฒนาเยาวชนของชาติไปสู่คุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้

3.12 การส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ องค์กร

หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ข้อเสนอแนะ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสำรวจและศึกษาข้อมูลรวมทั้ง ความต้องการในการสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงาน และสถาบันที่จัดการศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาวิชาการและพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในการ ได้รับ การศึกษาของบุคคลครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา จัดให้มี การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคลครอบครัวยุทธศาสตร์ องค์กร หน่วยงาน และสถาบัน สังคมอื่นที่จัดการศึกษา จัดระบบภายในองค์กรให้มีความเหมาะสมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการ จัดการศึกษาของบุคคลครอบครัวยุทธศาสตร์ องค์กร หน่วยงาน และสถาบัน

สังคมอื่นที่จัดการศึกษาและ แต่งตั้งบุคลากรผู้มีความรู้ความสามารถให้มีหน้าที่ประสานให้ เกิดความร่วมมือในการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคลครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัด การศึกษา เป็นไปตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (2551 : 2) ที่ว่า หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในแต่ละระดับ ตั้งแต่ ระดับชาติ ระดับท้องถิ่น จนถึงระดับสถานศึกษา มีบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบใน การพัฒนา สนับสนุน ส่งเสริม การใช้และพัฒนาหลักสูตรให้เป็น ไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา มีประสิทธิภาพสูงสุด อันจะส่งผลให้การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ ที่กำหนดไว้ในระดับชาติ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะต่อการปฏิบัติงานสู่การเป็นผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.1 จากการวิจัย การศึกษาการปฏิบัติงานของผู้บริหารสู่การเป็นผู้นำทางวิชาการ ของโรงเรียนที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 พบว่าโดยรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก แต่ด้านที่พบว่ามีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือด้านการ ส่งเสริมและจัดให้มีการใช้ อินเทอร์เน็ต เพื่อให้ครูและนักเรียน ได้ศึกษาค้นคว้าภายในโรงเรียน ส่งเสริมสนับสนุนภูมิปัญญาท้องถิ่นและแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ดังนั้นสถานศึกษาแต่ละแห่ง โดยการนำของผู้บริหารสถานศึกษา ต้องระดมทรัพยากร สร้างแหล่งเรียนรู้ใน โรงเรียนและใน ชุมชน เพื่อให้ครูและนักเรียน ได้ศึกษาค้นคว้าและพัฒนาการศึกษาต่อไป

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรนำการปฏิบัติงานสู่การเป็นผู้นำทางวิชาการไปใช้ในการ บริหารงานในสถานศึกษา โดยให้ความสำคัญและคำนึงถึง ทรัพยากร แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาที่มีอยู่ใน ท้องถิ่นและชุมชนมาใช้ให้เป็นประโยชน์มากที่สุด

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการวิจัยถึงการประเมินผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน การวิจัย เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานวิชาการใน โรงเรียนอย่างต่อเนื่อง